

Aruandlus 3.0 *on-boarding*
10 sammuline
kiirjuhend
(palga ja tööjõu mooduli näitel)

Samm 1 – Algata AA3.0 liitumise projekt ja mehita tiim

- Vajaminevad rollid:
  - Teemahaldur (esimeses etapid siis palga ja personalimooduli tootetejuht)
  - Lahenduse arhitekt (andmemudel, andmete kokkupanek)
  - Tehniline ekspert (andmevahetus, liidestused, veahaldus)
- Veendu, et projektil on olemas juhtkonna nõusolek ja tugi !

Samm 2 – Tutvu andmemudeliga

- Tutvu nõutava andmekoosseisuga (lähteandmed ja taksonoomia <https://www.stat.ee/et/vajalikud-materjalid-tarkvaraarendajale>). Esimeses etapis - palga ja tööjõu andmestik - milles neli sektsiooni ja 32 andmevälja (neist 13 klassifikaatorit):
  - Tööjõu tekkepõhine kulu (Statistikaameti vajadus)
  - Tööjõumaksud (TSD lisa 1 ja lisa 2) (EMTA vajadus)
  - TÖR andmed (EMTA vajadus)
  - Täiendav statistiline plokk (Statistikaameti vajadus)
- Seosta andmeväljad (s.h klassifikaatorid) töötajakaardiga
- Seosta andmeväljad (s.h klassifikaatorid) palgasündmusega

Kontakt Statistikaametis – Karina Valma (karina.valma@stat.ee)

Samm 3 – Andmevahetuse kasutajaloo kirjeldamine

- Kasutajaloo defineerimine (menüüde ja liikumiste arutelu)
- Vajalike ekraanipiltide genereerimine
  - Klassifikaatorite seostamise jaoks
  - Puuduolevate andmeväljade (seksiooni 4) küsimuse jaoks
  - Andmevahetuse loogika paikapanek (perioodi kuvamine, vastuvõtja valik (iga asutusele tuleb saata eraldi fail), juba saadetud failide logi, hoiatused, veahaldus)
  - Klassifikaatorite kontroll
    - Uute klassifikaatorite elementide kuvamise loogika
    - Lõppenud klassifikaatorite ja kasutusel olevate andmeelementide avastamine ja muutmisevõimaluste loogika

Samm 4 – Majandustarkvaras arhitektuuri paikapanek

- Klassifikaatorite pärimine (vt. järgmine slaid) ja nende bufferdamine ning elementide muutuste väärtuste teavitamine (klassifikaatoreid haldavad asutused annavad muudatustest ise teada (vähemalt kord aastas))
- Andmevahetuse arhitektuur (et sobiks ka hilisemate etappide andmevahetuseks ja saatmine toimuks korraga kõigile ametitele korraga (et andmete ajakohasus oleks tagatud))
- Vajalike tehniliste andmeväljade defineerimine (turvaserveri aadress jms.) nn. majandustarkvara seadistuse moodulis
- Andmete grupeerimine minimaalsele tasemele andmevahetuse jaoks ja andmete salvestamine
- Õiguste seadmine (kellele on õigus andmevahetust käivitada)
- Logimise detailsuse kirjeldamine

Taksonoomia masin-liides

Taksonoomiasse kuuluvaid klassifikaatoreid saab JSON vormingus alla laadida:

1. Laaditavate klassifikaatorite loetelu

nt. <https://estat.stat.ee/codelists/availablecodelists/>

2. Terve klassifikaator

https://estat.stat.ee/codelists/codelist/klassifikaatori_nimetus

nt. <https://estat.stat.ee/codelists/codelist/RTK2T2013ap/>

1. Klassifikaatori elemendid alates mingi kuupäev

https://estat.stat.ee/codelists/codelist/klassifikaatori_nimetus/kuupäev

nt. <https://estat.stat.ee/codelists/codelist/RTK2T2013ap/2020-01-01>

Samm 5 – x-teeega liitumine

- Infra ülespanek ise või rentimine (nt. Telia, Andmevara)
- X-tee liitumine, juhul kui ei ole veel liidetud (X-tee liitumine <https://www.x-tee.ee/home>)
- Turvaserveri paigaldamine (test/arenduse ja toodangu turvaserver)
- Sertifikaadi tellimine (RIA)
- Alamsüsteemi registreerimine RIHA

x-tee juhend <https://moodle.ria.ee/course/view.php?id=10>

Samm 6 – Andmeedastuse testfaili loomine

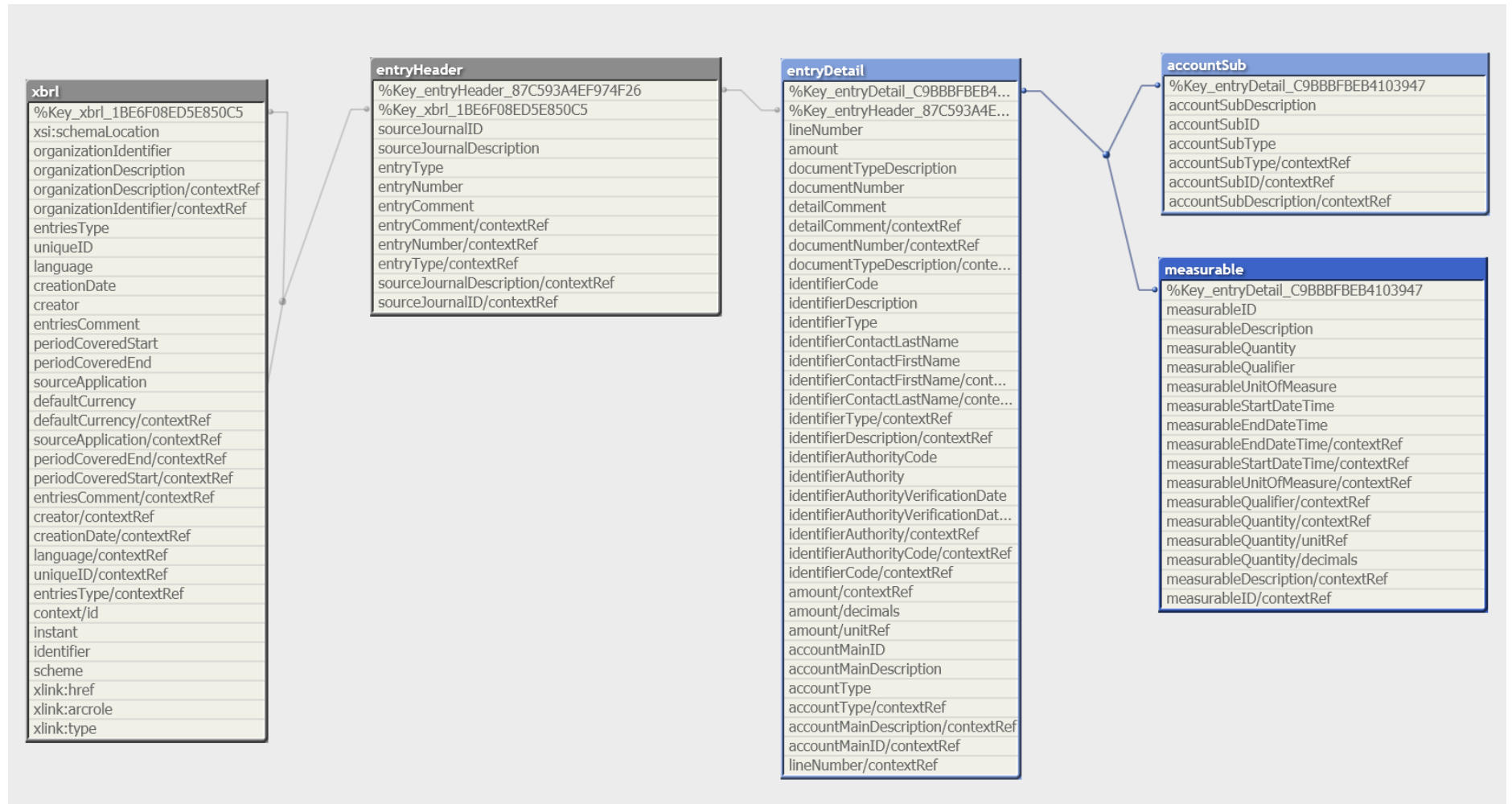

- XBRL GL tutvumine (vt. ka Valdeku ettekanne <https://www.stat.ee/et/aruandlus-30-infopäev>)
- XML formaadis ja XBRL GL standardis failide (üks fail Maksuametisse, teine Statistikaametile) moodustamine ja saatmine testkeskkonna pihta. Failide loomise loogika - iga ettevõtte kohane fail iga kuu perioodi kohta
- Näidisfail <https://www.stat.ee/et/vajalikud-materjalid-tarkvaraarendajale>

Kontakt Statistikaametis – Andres Kukke andres.kukke@stat.ee

AA3.0 XBRL GL andmemudel

Samm 7 – Andmevahetuse testimine

- Eelnev teavitamine (aeg, vastutavad kontaktid)
- Testandmete ettevalmistamine
- Testimine (x-tee keskkond „ee-dev“)
  - x-tee teenused [estat.submitdata.v1](#), [estat.returndata.v1](#), [estat.returnerror.v1](#)
  - SA on teinud ka kliendirakenduse, mis oskab andmeid estat.submitdata teenusele saata, seda saab vajadusel kasutada lähtetekstina (<https://koodivaramu.eesti.ee/statistikaamet/xgate-client>)

Kontakt Statistikaametis – Andres Kukke andres.kukke@stat.ee

Samm 8 – Kommunikatsioon

- Eelnev ajaline teavitamine (aja kokkuleppimine)
- Testandmete ettevalmistamine ja andmete saatmine testkeskkonna pihta (x-tee keskkond „ee-test“)
- Kontrollsummade kontroll
- Veaolukordade lahendamine

Kontakt Statistikaametis – Andres Kukke andres.kukke@stat.ee

Samm 8 – Kommunikatsiooni ettevalmistus

- Otsused selle kohta, millistesse versioonidesse AA 3.0 muudatus sisse viia
- Kommunikatsioonisõnumite väljatöötamine (ise ja SA koostöös)
- Tutvustused klientidele (kas personaalselt või uudiskirja kaudu)

Kontakt Statistikaametis – Evelin Kivilo-Paas (evelin.kivilo-paas@stat.ee)

Samm 9 – Koolitus

- Luua juhend (soovitavalt video vormis) kasutajale
- Enda klienditoe informeerimine ja koolitamine

Samm 10 – Live

- Valige välja esmane pilootgrupp
- x-tee suunamine toodangu keskkonna pihta (x-tee keskkond „ee“)
- Pakutuge abi esmasel esitamisel (18 kuupäev on andmete esitamise tähtaeg)
- Tähistage !
- Teostage järelhindamine

Täna!

Andres Kukke

Peadirektori asetäitja tehnoloogia ja andmeteaduse vallas
andres.kukke@stat.ee

EESTI STATISTIKA

www.stat.ee

Tatari 51, 10134 Tallinn